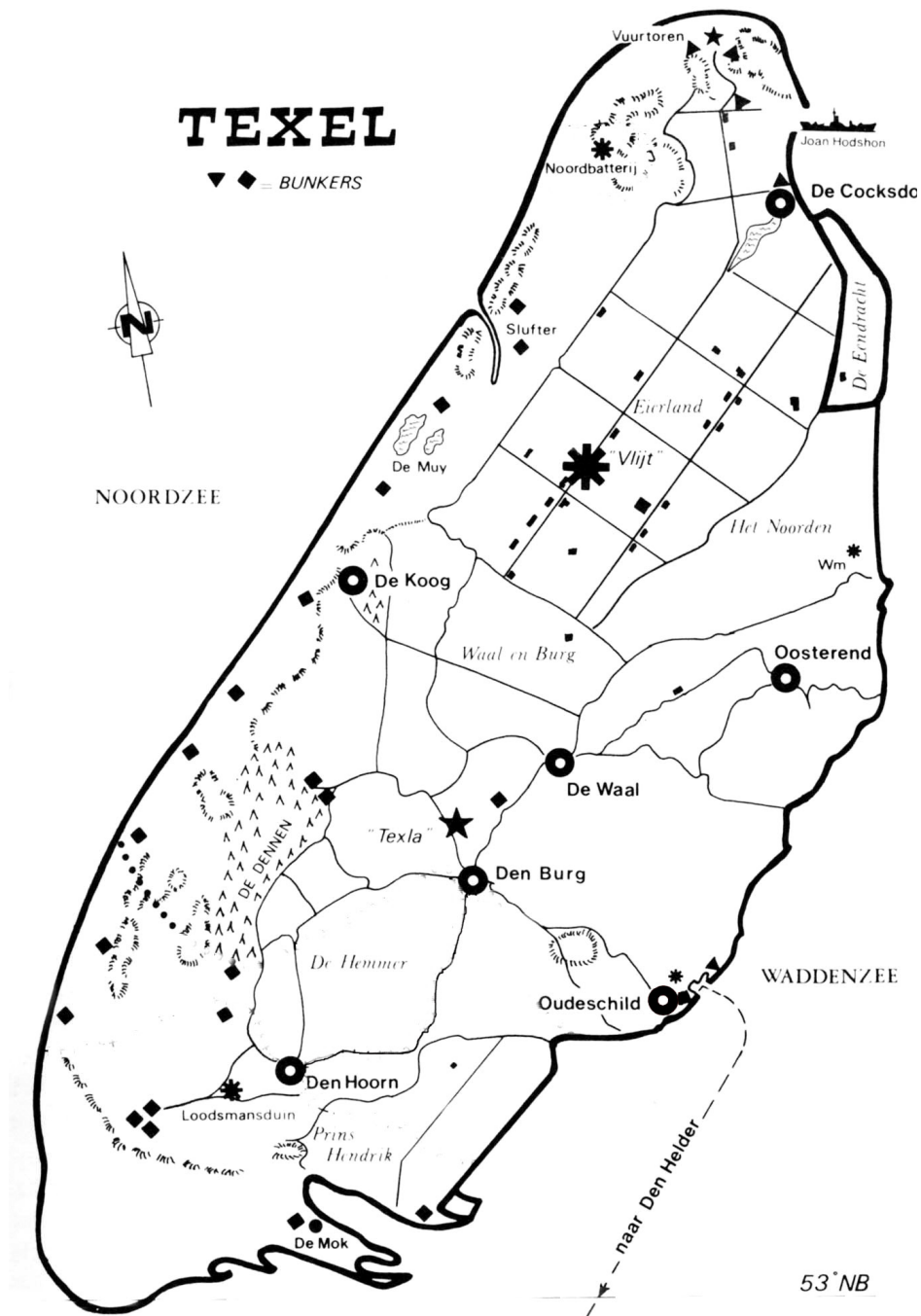

DE RUSSENOORLOG

KENNISMAKING DE RUSSENOORLOG

Deze website gaat over de Russenoorlog. Tijdens de Tweede Wereldoorlog kwamen Georgische soldaten in Duitse dienst. Zij werden gelegerd op Texel. Aan het einde van de Tweede Wereldoorlog in april 1945 kwamen deze soldaten in opstand tegen de Duitse soldaten. Op Texel ontstond een oorlog tussen de Georgiërs en de Duitsers. De Texelse bevolking zat er middenin. Door de Texelaars werden de Georgiërs Russen genoemd. Daarom is de opstand de geschiedenis ingegaan als de Russenoorlog.

VRAAG 1

Lees de tekst die staat bij 1 januari 1939 Texel voor de oorlog.

Kies drie ooggetuigen uit en luister naar wat ze vertellen.

- A** Waarom heb je voor deze ooggetuigen gekozen?
- B** Hoe oud waren de ooggetuigen toen de oorlog uitbrak?
(dit kun je vinden onder het kopje ‘ooggetuigen’)
- C** Schrijf kort iets over het dagelijks leven, wat vertellen de ooggetuigen daarover?
- D** Zijn er verschillen met hoe jouw leven eruitziet? Zo ja, welke?

VRAAG 2

Op 10 mei 1940 valt Duitsland Nederland binnen. Wat betekent dat voor de mensen op Texel?

Bekijk twee ooggetuigen. Schrijf kort op wat zij vertellen over die eerste oorlogsdag.

VRAAG 3

Op 1 juni 1940 komen de Duitse soldaten naar Texel. Bekijk een paar ooggetuigen, wat vertellen zij over hun eerste kennismaking met de Duitse bezetter? Wat vond je bijzonder aan deze ooggetuigenverklaringen?

VRAAG 4

Op Texel lijkt het gewone leven gewoon verder te gaan na het uitbreken van de oorlog. Toch merken mensen dat het oorlog is. Bekijk de tijdlijn en kies drie gebeurtenissen uit waaraan je kon merken dat het oorlog was.

VRAAG 5

Naast Duitse soldaten komen er nog andere soldaten naar Texel, zoals Brits-Indiërs. Italianen, Kaukasiërs en Georgiërs. De ooggetuigen vertellen over hun ervaringen met deze soldaten. Bekijk de fragmenten bij Brits-Indiërs 23 mei 1943, Ostlegionen 1 december 1941, Noord-Kaukasisch bataljon 16 september 1943 en Georgiërs 6 februari 1945

- A** Hoe kwamen deze soldaten in Duitse dienst? (bekijk de ooggetuigen en zoek op de site naar informatie.)
- B** Waarom kwamen de soldaten naar Texel?
- C** Wat vertellen de Texelaars over het contact met de vreemde soldaten? Hoe verliep dit contact? Geef twee voorbeelden.
- D** Is er een verschil in de manier waarop de Texelaars omgingen met de Georgische soldaten en de Brits-Indische soldaten? Welk verschillen merk je op?
- E** Kwam de oorlog door de komst van vreemde soldaten dichterbij voor de Texelse bevolking? Licht je antwoord toe.

VRAAG 6

Naarmate de oorlog langer duurt merkt de bevolking op Texel meer van de oorlog. Bij vraag 4 heb je al een aantal gebeurtenissen genoemd waaraan je kon merken dat het oorlog was. En bij vraag 1 heb je al iets verteld over het dagelijks leven. Lees nu de tekst bij 1 mei 1944 en bekijk een aantal ooggetuigen.

A Hoe ziet het dagelijks leven eruit in 1944 op Texel? Schrijf er kort iets over.

B Kijk naar je antwoord bij vraag 1c en vergelijk dat met je antwoord bij 6a.

Welke verschillen zijn er? Schrijf ze op. Kun je de verschillen verklaren?

VRAAG 7

De Georgiërs komen in opstand. Leg kort in je eigen woorden uit waarom ze dit doen.

VRAAG 8

Op de eerste pagina vind je een kaart van het eiland Texel. Lees de gebeurtenissen op de tijdlijn goed en bekijk de ooggetuigen. Teken op de kaart het verloop van de opstand. Geef de Duitse linie en de Georgische linie elk een kleur.

VRAAG 9

De Texelaars mogen de Georgiërs niet helpen. Toch gebeurt dat wel. Bekijk wat de ooggetuigen daarover zeggen bij de fragmenten op 8 april. Welke hulp geven de Texelaars? Geef hier drie voorbeelden.

VRAAG 10

Wat vind je ervan dat de Texelaars de Georgiërs helpen?

VRAAG 11

Je hebt nu veel gelezen en gehoord over de Russenoorlog. Op 5 mei 1945 is de Tweede Wereldoorlog officieel voorbij. Geldt dat ook voor Texel? Leg je antwoord uit.

Wanneer was de oorlog op Texel echt voorbij?

VRAAG 12

Lees de tekst en bekijk de ooggetuigen op 13 mei 1945. De oorlog is dan bijna voorbij.

A Op welke manieren hebben de Texelaars de Russenoorlog beleefd?

B De mensen op Texel hebben de Russenoorlog op verschillende manieren beleefd. Leg dit verschil in beleving uit.

VRAAG 13

Wat gebeurt er met de Duitsers en Georgiërs als de oorlog is afgelopen?

VRAAG 14

Elk jaar herdenken we in Nederland de Tweede Wereldoorlog en vieren we onze vrijheid. Naast de nationale herdenking op de Dam in Amsterdam zijn er ook veel andere herdenkingen. Kun je een andere herdenking bij jou in de buurt bedenken? Schrijf die op. Wat wordt daar op 4 mei herdacht?

VRAAG 15

Op Texel herdenken mensen elk jaar ook de Russenoorlog. Maar hoe moet die herdenking er precies uitzien? Op de site kun je lezen dat daar in de loop van de jaren verschillend over is gedacht. Noem eens een paar veranderingen in de herdenkingen sinds 1945.

VRAAG 16

Sommige Texelaars hielden contact met de Georgiërs. In 1983 gaat een groep Texelaars zelf op bezoek in Georgië. Lees de tekst op de tijdlijn bij 1983 en kies enkele fragmenten.

A Hoe beleefden de Texelaars de reis?

Niet alle Texelaars waren te spreken over de reis naar Georgië, zoals bijvoorbeeld Annie van Swinderen. Bekijk haar fragment bij 1 november 1983.

B Waarom schreef ze een boze brief?

Bekijk nu de fragmenten van ooggetuigen Akkie van de Kerkhof-Kikkert en Bertha Dros.

C Wat vind je van hun reactie op de boosheid van sommige Texelaars?

D Wat vind jij van de reis naar Georgië?

VRAAG 17

Je hebt gemerkt dat er heel verschillend over de Russenoorlog gedacht wordt. Er is in de loop der jaren veel over gezegd en geschreven. Lees de tekst op de tijdlijn bij 2009 en bekijk een aantal fragmenten.

A Welke fragmenten heb je uitgekozen? Waarom deze?

B Geef nu zelf een weloverwogen oordeel over de Russenoorlog. Vind je het een daad van verzet, een opstand, verraad? Bekijk de antwoorden op je vragen nog eens, lees de tekst op de site goed en bekijk de ooggetuigen. Onderbouw je oordeel met argumenten.

VRAAG 18

Bespreek met je klas of met een klasgenoot je antwoord op vraag 17. Verschillen jullie van mening? Denken jullie er hetzelfde over? Wat vind je van elkaars argumenten? En wat vind je nu; is de Russenoorlog een heldendaad, een mitterij, of iets anders?

VRAAG 19

Hoe vind je zelf dat de Russenoorlog herdacht zou moeten worden?